ДНЕВНИКЪ

(стенографический)

на

ОБЛАСТНОТО СЪБРАНИЕ ШЕСТА РЕДОВНА СЕССИЯ.

VIII ЗАСѢДАНИЕ, ВЪ СЪБОТА, НА 3 НОЕМВРИЙ 1884 Г.

(Начало въ 1 $^1/_4$ часъ слѣдъ пладнѣ подъ предсѣдателството на Г. Д-ръ Хаканова).

Предсѣд.: (Звъни). Засѣданието се отваря. Въ днешното засѣдание присѫтствуватъ 45 души представители, отсѫтствуватъ съ отпускъ: Г-да Бракаловъ, Серафимовъ, Петраколу и Епископъ Гервасий. Г. Секретаръть ще прочете протокола отъ миналото засѣдание.

Секр. Костовъ (Чете го).

Предсѣд.: Желае ли нѣкой да направи нѣкоя забѣлѣжка върху протокола?

Хр. Гендовичь: Азъ нѣма да се впускамъ въ дълги разисквания, само ще напомня на Почитаемото Събрание, че тукъ синца сме равни, не дѣлимо отъ това, кой отъ дѣ е представитель. Азъ поне разбирамъ туй, че синца сме равни и всѣки е свободенъ да разисква, и никой неможе да ми отсѣче думата. За това моля Почитаемото Събрание, да забѣлѣжи на бюрото да не испуща думитѣ и да не икономисва истинатѧ. (Гласове: по-благоприлично). Азъ мисля, че на бюрото се плаща, и виждамъ че въ протокола не фигурира моето име. Така стана и въ завчерашното ми говоряне една голѣма грѣшка и мисля, че е умишленна. Азъ завчера казахъ при разискването въпроса за Господинъ Лилова и доста ясно говорихъ върху този въпросъ, безъ да се отвърна отъ предмѣта, и мисля че не направихъ нѣкоя погрѣшка, нъ никакъ не се поменава моето име въ протокола. Това е умишленность, и ако е така, то азъ се отказвамъ отъ Събранието.

За това повтарямъ на почитаемото бюро, да внимава, за да не испуща такова нѣщо. Азъ казахъ, като припомнихъ Органич. Уставъ и доста широко говорихъ върху този въпросъ; а виждамъ че никакъ не фигурира моето име въ протокола. Това справедливо ли е или не? Азъ невиждамъ това да е справедливо. (Гласове: никакъ). Искамъ на бюрото да се направатъ напомнювания. (Единъ гласъ: сѣтне). Затова. Г-да, протестирамъ, за гдѣто сѫ отпуснали тазъ истина и го считамъ, като единъ видъ докачение, като виждамъ че се икономисва истината. (Гласъ: излъганъ е). Самото бюро позволява си да пише протоколъ, както си е искало, това е срамъ, Г-да! Ако не се забѣлѣжва всѣки, кой е говорилъ, тогава по-добрѣ, за засѣдаватъ само 10 души тукъ.

Предсѣд.: Моля г-нъ Гендовичь, да каже, какво трѣбва да се забѣлѣжи въ протокола.

Гендовичъ: Самия секретаръ знае и самото бюро знае, какво да се пише, за това му се плаща.

Секр. Костовъ: Въ удивление трѣбва да падне человѣкъ, ако слуша този человѣкъ, който ни докара въ това положение да неможемъ да му разберемъ, отъ гдѣ той захваща и гдѣ свършва. Това е една истинна, която е много жална, когато трѣба да кажемъ нѣщо за думитѣ на нѣкой представитель. Азъ сѣкога се намирамъ въ мѫчно положение, какъ да искажа това, което не съмъ разбралъ. (Гласове: браво) Азъ вѣрвамъ че и другитѣ Г-да се намиратъ често пѫти въ това положение, щото питатъ: какво е искалъ да каже Г-нъ Гендовичъ?

Азъ много пѫти искахъ да кажа нѣщо за този представитель, който много пѫти задава въпроси, които сѫ много мѫчни, и даже съмъ въ физическа невъзможность да разбера въпросътъ, който той бѣше повдигналъ завчера. Да начене г-нъ Гендовичъ да се изражава така както се изражаватъ всичкитѣ други представители, тогава ни една дума сѫществена въ неговата рѣчь, когато се разисква единъ въпросъ, нѣма да бѫде испусната.

Още единъ пѫть казвамъ, че г-нъ Гендовичъ, като ново парламентарно лице трѣба да се научи че съ *многоглаголание* предмѣта нѣма да стане по-ясенъ. Ако се казватъ много думи за единъ въпросъ, то бюрото трѣбва да се въспрѣ при онѣзи лица, думитѣ на които се коснуватъ до сърдцето на въпроса, а не до второстепеннитѣ думи на нѣкои лица, които повече заплитатъ въпросътъ, отъ колкото да го развиятъ. Второстепенни думи бюрото изпуща, като знае, че скоро ще има *стенографически протоколъ* и тамъ може да се удовлетворятъ всички онія, които се намиратъ обидени отъ кѫсия протоколъ. И нии въ бюрото желаемъ да земеме участие въ разискването. За това не трѣба да се обвинява бюрото, което всѣкога си испълнява своята длъжность, и глѣда да измѣрва важностьта на това, което пише въ протокола. Слѣдователно ако земе г-нъ Гендовичъ предъ видъ и трудното положение на бюрото, то ще бѫде повече снисходителенъ, и нѣма да се раздразнява. (Ръкоплѣскание).

Д-ръ Янколовъ: Принуденъ съмъ да кажа още еднажъ на почитаемия събратъ г-нъ Гендовича, че е аджамия. (Гласове: браво!) Той не трѣбва да се сърди на своитѣ събратия, нито на никого, защото *стенографически* протоколи се държатъ отъ стенографитѣ и *стенографическото бюро* излага *всичко пространно, което се говорило и вършило въ Събранието*, и дава тоже на расположение на всѣки депутатъ тѣзъ протоколи, за да може да ги прегледа, и подиръ това тѣзи протоколи редактирани отъ него ще се печататъ, и бѫдѫщето поколение ще има на какво да се радва. (Единъ гласъ: Изчерпано е!)

Бояджиевъ: Азъ не зная, да ли г-нъ Груевъ знае, какво иска да каже съ думата „изчерпанъ“. Азъ мога да направа забѣлѣжка върху протокола, и защо да не ми се дава дума да продумамъ? И азъ можа да викамъ „изчерпанъ“, ако би да се свърши съ това работата.

Азъ зная вече и не съмъ аджамия, че протоколитѣ на бюрото сѫ кратки, нъ пакъ не е излишно да се спомѣне, че еди-кой е говорилъ въ еди-каква смисъль. Колкото зная г-нъ Гендовичъ говореше, че съгласно съ еди кой членъ е за неприеманието на онзи депутатъ. И така както г-ъ Гендовичъ, може и други депутати да искатъ дума да кажатъ нѣщо върху краткия протоколъ.

Тамъ, гдѣто е казано за намалението на платитѣ, азъ дадохъ предложение писмен-

но, което гласи за „*измѣнението*“ на заплатитѣ което може да бѫде увеличение или намаление, а не казахъ за намалението, както се спомѣна въ краткия протоколъ.

Предсѣд.: Преди да говори г-нъ Гендовичъ, който поиска думата, имамъ честь да му забѣлѣжа, че ако говори като отдѣве и ако не говори само върху протокола, което нѣщо е сега на редътъ, то ще му зема думата.

Хр. Гендовичъ: Азъ ще отговора на г-нъ Костова, моятъ уважаемъ събратъ, който толкозъ дълго и широко разказваше, че неможелъ да схване такива думи, които другитѣ мои събратия бѣха схванали, когато азъ говорихъ почти половина часъ. То ще каже, че неможе да схване думитѣ на Гендовича Азъ казахъ, г-да, за независими сѫдилища, че префектурата била много несправедлива и прочее, че трѣба да се има предъ видъ на Органический Уставъ първа притурка членъ 11, и отъ Вѫтрѣшний Правилникъ членъ първий, които нѣща не сѫ спомѣнати нигдѣ, и нито фигурира моето име нийдѣ въ протокола. На г-нъ Костова ще му кажа, че той може да свхане всичкитѣ думи, нъ по диктовката на нѣкои г-да, той неиска да схване моитѣ думи; и това е срамъ за него! (Ирон. Ржкоплескание.)

Предсѣд.: Приема ли Събранието протокола?

Г. Груевъ: (Отъ начало не се чуе.) Ние имаме Правилникъ, по който трѣба да се водимъ при съставянието на протокола. Членъ 71 рѣшава въпросътъ напълно, и тогава въпросътъ, който се повдига сега даже не трѣба да се разисква. Тамъ се казва, че въ краткия протоколъ влазя: какво се е приело, какво се е гласувало и прочее. Слѣдователно този протоколъ, който се прочете сега, не е друго нищо освѣнъ едно *резюме*, и никакъ не трѣба да се оплакваме, ако не е казано въ него всичко това, което е говорено.

Предсѣд.: Бюрото пишеше отъ начало на сессията, до когато се нареди вече *стенографическото бюро*, по-голѣми протоколи. Нъ щомъ е наредено *стенографическото бюро*, то ще има такива протоколи, както ги изисква Правилника. (Гласове: Прието.) Мисля, че г нъ Груевъ ще се задоволи съ тѣзъ разяснения. На дневенъ редъ имаме прошенията: моля г-нъ докладчикъ да пристѫпи къмъ прочитанието на докладътъ.

Докладчикъ Ив. К. Петровъ (Чете):

Господине Предсѣдателю и Господа Представители!

Комисията въ засѣданията си, презъ настоящата седмица, разглѣда слѣдующитѣ прошения и съ настоящий си рапортъ, честь има да Ви представи резолюциитѣ, които е дала:

1-о. Прошението отъ общината на с. Дългий Геренъ (Овч. Хълм. Околия) съ което молятъ да се отпустне пенсия на семейството на убитий отъ разбойницитѣ резервистъ Илия Стойчевъ.

Комисията е на мнѣние, да се испрати на Дирекцията на Вѫтр. Дѣла съ препоржка да удовлетвори семейството на убитий Илия Стойчевъ, споредъ прецедентитѣ, въ такива случаи.

2-о. Прошението отъ Старѣйшенский съвѣтъ на с. Узунджа (Сейменска Околия) съ което искатъ селото имъ да се пресъедини на Чирпанската Околия, понеже растоянието отъ селото имъ до Чирпанъ било $3^1/_2$ часа а пакъ до Сейменъ $6^1/_2$ часа.

Комисията е на мнѣние да се испрати до комисията на Вѫтр. Дѣла, за да го земе въ внимание, когато се прегледва Законопроектътъ за Административното распредѣление на Областьта.

3-о. Прошение отъ 7 вдовици отъ с. Кочмаларе (Стрѣмска Околия), съ което искатъ да имъ се опрости авансътъ.

Комисията е на мнѣние, да се испрати на Дирекцията на Финанциитѣ съ препоржка, при събиранието на аванситѣ, да се съображава точно съ рѣшението, вземено по този въпросъ отъ Обл. Събрание въ миналогодишната му сесия.

4-о. Прошение отъ 97 вдовици отъ с. Аджаръ (Сърнено-Горска Околия) съ което молятъ да имъ се опрости авансътъ.

Комисията е на мнѣние, да се испрати на Дирекцията на Финанциитѣ съ сѫщата препоржка както за 3-тото прошение.

5-о. Прошение на Георги Мариновъ отъ с. Поибрене (Панагюрска Околия), съ което казва, че неправедно билъ отчисленъ отъ длъжностьта на писарь. при Ихтиманский Околийский Началникъ, и заявява, че ако е билъ нѣщо сгрѣшилъ споредъ чл. 491 на Орг. Уставъ и споредъ чл. 102 отъ Отоман. Наказателенъ Законъ, то да се накаже, ако ли неправедно е изваденъ, то пакъ да му се отпустне 14 дневно възнаграждение по оставанието му безъ работа.

Комисията споредъ свѣденията, които ѝ се дадоха отъ надлѣжната власть и като взе предъ видъ:

Че просителтъ не е билъ назначенъ на тази длъжность окончателно, а привремменно е замѣщавалъ спомѣнатий въ прошението П. Томевъ, който съ отпускъ отсѫтствувалъ 1 мѣсецъ отъ Управлението, предлага да се остави безъ слѣдствия.

6-о. Прошението на Иванъ Петъръ Жилку Докторъ на правото, съ което моли, да се основе Дружество на акции за корабо-плаванието по Марица до Дунава за 99 години.

Комисията взе предъ видъ, че основанието на подобно Дружество е неосѫществимо, не намѣри за нуждно да се занимае съ това прошение и предлага да се остави безъ слѣдствие.

Тия сѫ, Господа Представители, прошенията съ които комисията се е занимала презъ настоящата седмица.

Председатель на Комисията: (Подп.) *Д. Ил. Стамболовъ:*

Секретарь Докладчикъ: (Подп.) *Ив. Кирковъ.*

Председ.: Г-нъ Секретарьтъ ще прочете параграфъ по параграфъ рапортътъ на прошетарната комисия.

Секрет. Костовъ (Чете първото прошение).

Комисията предлага, това прошение да се испрати на Дирекцията на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла, съ препоржка да удовлетвори семейството на убитий Илия Стойчовъ, споредъ прецедентитѣ въ такива случаи. (Приема се).

(Чете второто прошение.)

Комисията е на мнѣние, това прошение да се испрати до Комисията на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла, за да го земе въ внимание, когато прегледва законопроекта за административното распредѣление на Областьта.

Отецъ Тилевъ: Чини ми се, че по-добрѣ ще бѫде, това прошение на мѣсто да се даде на комисията за Вѫтр. Дѣла, да се прати направо до Дирекцията на Вѫтрѣшнитѣ Дѣла, защото незная, да ли има испратенъ подобенъ проектъ до тази комисия. (Гласове: има.) Тогава азъ съмъ съгласенъ съ рѣшението на Комисията. (Приема се.)

Секрет. Костовъ (Чете третото прошение).

Комисията е на мнѣние това прошение да се изпрати до Дирекцията на Финанциитѣ, съ препоржка, при събиранието на аванситѣ, да се съобразява точно съ рѣшението, вземено по този въпросъ отъ Обл. Събрание въ миналогодишната му сесия.

Г. Консуловъ: До колкото зная, има и други подобни прошения отъ лицата на които сж взели авансъ и желаятъ да имъ се опрости. Тукъ се споменува едно рѣшение на Обл. Сърание отъ миналата година. Понеже азъ непомня за това рѣшение, желалъ бихъ, ако може бюрото, или други нѣкой членъ на Събранието да ни освѣтли по тоя въпросъ, какво е било това рѣшение, за да мога да се ржководя по нѣкои други прошения, които ми постжпватъ отъ колегията, отъ която съмъ избранъ.

Д. Ил. Стамболовъ: Миналата година въ Областното Събрание се внесоха много такива прошения, които постжпваха почти всѣка седмица. Областното Събрание се намѣри тогава въ безисходно положение за тия аванси, понеже имаше и между просителитѣ много състоятелни хора, които можатъ да повьрнатъ паритѣ; нъ предъ видъ на такива обстоятелства, въ които се подавали прошенията на Обл. Събрание, искаха и състоятелнитѣ да имъ се опростятъ. Лани Обл. Събрание изпрати на Дирекцията на Финанциитѣ такива прошения съ препоржка, да събере отъ по-състоятелнитѣ и по-заможнитѣ тия аванси, а за които се докаже, че сж съвьршенно бѣдни, на тѣхъ да се опрощава. Така бѣше лани и комисията се поведе по него. (Гласово: прието.)

Я. Д. Матакиевъ: Тоя въпросъ, както каза Г. Консуловъ, е доста важенъ, и ако е имало таково рѣшение, както каза г. Стамболовъ, тогава другъ въпросъ. Нъ азъ вѣрвамъ, че такива прошения ще има повече противъ финанциялнитѣ власти, за несправедливото искание на тия пари; а много е мжчно, тѣзи, които сж състоятелни да се различаватъ отъ ония които не сж състоятелни; и когато се искатъ паритѣ, всички казватъ че неможатъ да ги платятъ и поискаха се еднажъ, дважъ, а безъ резултатъ. Естественно глѣдатъ да се възползуватъ и тѣзи, които можатъ да платятъ, помежду другитѣ които дѣйствително никакъ не сж въ състояние да платятъ. Нъ да ли има такива, които никакъ неможатъ да платятъ? Мисля, че не е вѣрно, защото вслѣдствие на дадений авансъ, тѣ сж си накупили нѣкои нѣща, които притежаватъ сега за тия пари, които бѣха дадени за извѣстна цѣль. Нъ азъ мисля, че Събранието е направило нѣкои отстжпки и е наредило така, щото да се изплатятъ тия пари въ извѣстенъ срокъ, слѣдъ нѣколко години. Научавамъ се, че за нѣкои аванси земали даже лихва, за която хората искатъ да имъ се опростатъ. По тѣзи причини, азъ бихъ поискалъ, щото рѣшението да се остави за едно по-подирно засѣдание на Събранието въ крайтъ на сесията, а до тогасъ да се събератъ всичкитѣ тия свѣдения и Събранието да вземе едно общо рѣшение върху всичкитѣ тия прошения и да уреди въпросътъ на аванситѣ на какъвто и да е начинъ. И вѣрвамъ че самото правителство ще се заинтересува, да вземе мнѣнието на Събранието, макаръ да гласи друго-яче, както лани. Затова да се отложи и рѣшението по това прошение.

Д. Юруковъ: Слѣдъ предложението на Г. Матакиева, съ което съмъ съгласенъ, нѣмамъ какво друго да кажа.

Д-ръ Янколовъ: Сжщо.

Предсѣд.: Които сж за предложението на Г. Матакиева, подкрепено отъ Г. Юрукова и Г. Янколова, да станатъ прави. (Болшинство.)

Секр. Костовъ: (Чете 4-то прошение отъ 97 вдовици отъ с. Аджаръ).

Комисията е на мнѣние, да се изпрати на Дир. на Финан., съ сжщата препоржка, както и на 3-то прошение.

Предсѣд.: Приема ли Събранието предложението на комисията? (Приема се).

Секр. Костовъ: (Чете 5-то прошение отъ Георги Мариновъ бивш. писарь при Ихтиман. окол. началникъ).

Комисията споредъ свѣденията, които ѝ се дадоха отъ надлѣжната власть и като взе предъ видъ:

Че просителтъ не е билъ назначенъ на тая длъжность окончателно, а приврѣменно е замѣщавалъ спомѣнатий въ прошението Н. Томевъ, който съ отпускъ отсѫтствувалъ единъ мѣсецъ отъ управлението, предлага да се остави безъ послѣдствие.

Г. Груевъ: (Отъ начало не се чуе.) Мотивитѣ за да остане безъ слѣдствие прошението трѣбва да бѫдѫтъ сѫщитѣ, които се изискватъ отъ закона. Всѣки писарь, когато неговий началникъ има причини да го отчисли, ако има право отчислений да се оплаква на Обл. Събрание, то азъ неможа да разбера, каква администрация ще имаме и какво ще стане съ чиновническата отговорность? Миналата година се рѣши по принципъ че всѣки който има право да се оплаква, трѣбва да се относи до своето началство. Тоя като не се е отнесълъ до него, азъ предлагамъ, да се измѣнатъ само мотивитѣ за оставяние това прошение безъ послѣдствие, като се каже: защото се е отнеслъ мимо своето началство до Обл. Събрание.

Х. Д. Х. Бояджиевъ: Ако поискахъ думата, азъ станахъ за това, при всичко че резолюцията е твърдѣ умѣстна; нъ мотивитѣ не трѣбва да бѫдѫтъ тия: че еди-кой като привременно назначенъ прошението му трѣбва да остане безъ послѣдствие. Има други причини. Ако сѫ само тия, то незная какво би станало съ единъ писарь или какъвто да бѫде чиновникъ, когато предсѣдателтъ или началника го изважда по неспособность. Да ли казвамъ пакъ, че отчисленитѣ споредъ Отоманский Наказателенъ Законъ ще идатъ на сѫдъ и пр. Предсѣдателтъ или началника просто вижда че человѣкъ е неспособенъ за тая служба и го изважда. Затова да не бѫдѫтъ тия мотиви само защото билъ врѣменно назначенъ; нъ да се каже: понеже не се е отнеслъ до надлѣжното мѣсто или защото билъ неспособенъ, за това остава прошението му безъ послѣдствие. Ако човѣкъ е неспособенъ за една служба, въ една канцелария, може единъ день да падне голѣма отговорность на самий началникъ, който е отговоренъ за цѣлий персонелъ върху когото е поставенъ.

Д. Стамбуловъ: Комисията, като разглѣда това прошение, прочете го цѣло и разбра съдържанието му, което е отъ два листа. Ако е въпросъ за мотивитѣ по които се отхвърли просбата, то не сѫ само тия които комисията каза, нъ има и други. Има мотиви, че той е заплашвалъ началника, който го отчислилъ, съ отмъщение. Комиссията просто за да даде благовидна форма на резолюцията, каза: че понеже е билъ привременно назначенъ, то просбата му е неумѣстна, и за това я оставя безъ послѣдствие. Мотивитѣ на комисията не сѫ мотиви на едно сѫдилище, по които може да се законополага; нъ комиссията е турила тия мотиви само и само, за да го остави безъ послѣдствие. Цѣлта се постига, като го оставя безъ послѣдствие.

Предсѣд.: Приема ли Събранието предложението на комисията, съ поправката на г. Груева? (Приема се.)

Секр. Костовъ: (Чете 6-то прошение отъ Иванъ Петръ Жилка Д-ръ на правото.)

Комисията като взема предъ видъ, че основанието на подобно дружество е неосѫществимо, не намѣри за нуждно да се занимае съ това прошение и предлага, да се остави безъ послѣдствие.

Предсѣд.: Почит. Събрание съгласно ли е? (Да.)

Ив. Найденовъ: Азъ мисля, че не трѣбва да се остави прошението безъ послѣдствие. По моето мнѣние трѣбваше да се поискать плановетѣ на тоя проектъ, може би ще иматъ нѣщо осѫществимо. Ние незнаемъ, какви сѫ високитѣ планове, които той е изработилъ; за това мисля, че ще бѫде добрѣ да се поискатъ.

Предсѣд.: Тъй като предложението на г. Найденовъ иде подиръ сключването на разисквания, то не може да се разисква.

Минаваме на вторий днев. редъ, който е: третото разисквание и гласуване закона за ипотекитѣ.

Желае ли Събранието да се прочете изцѣло закона или просто да се разисква?

Г. Груевъ: Тия членове които се измѣниха въ миналото засѣдание да се прочетатъ. Колкото за другитѣ членове нѣма нужда. (Гласове: нѣма нужда.)

Предсѣд.: Желае ли Събранието да се чете? (Гласове: Не.)

Желае ли нѣкой да земе думата върху законопроекта за ипотекитѣ? (Гласове: Не желае.) Тогава ще се почне поименно гласуване. Г. Секретарь ще прочете списъка.

Секр. Костовъ (Чете списъка.):

Д-ръ Антониадисъ	за	Кюлиевъ	за
Аристагесъ	„	Сюлеманъ Кюпрюлю	„
Аргириадисъ	„	Петраколу	отсѫтствува
Бракаловъ	отсѫтствува	Я. Д. Матакиевъ	за
Бѣлчевъ	за	М. Ив. Маджаровъ	„
Бехлюлъ Ефенди	„	Машевъ	„
Бобчевъ	„	Д. Мишковъ	„
Бояджиевъ	„	Мюфти Ефенди	отсѫтствува
Вазовъ	за	П. Наботковъ	„
Величковъ	отсѫтствува	Ив. Найденовъ	за
Гендовичъ	за	Раввинъ Ефенди	„
Епископъ Гервасий	за	Русковъ	„
Ив. Ст. Гешовъ	отсѫтствува	Серафимовъ	отсѫтствува
Ив. П. Герджиковъ	за	Стоиловъ	за
Епископъ Григорий	„	Д. Стамболовъ	„
Г. Груевъ	за	Р. Стамбуловъ	„
Гюмюшъ Герданъ	отсѫтствува	От. Тилевъ	отсѫтствува
П. Димитровъ	за	Ив. Тонджоровъ	за
Хр. Златаровъ	отсѫтствува	Епископъ Фр нческо	„
Д-ръ Калатиновъ	за	Д-ръ Хаканов	„
Ив. Кирковъ	„	Хюсеинъ Ефенди	отсѫтствува
Г. Консоловъ	отсѫтствува	Д-ръ Янколовъ	„
Костовъ	за	Д. Юруковъ	за

Предсѣд.: Резултата на гласуването е слѣдующий: гласували 33 души всичкитѣ сѫ *за*, нѣма ни единъ *противъ*. Закона се приема.

На третий днев. редъ е прочитането рапорти отъ законодателнитѣ комисии. Ако има нѣкои рапорти готови, моля г. г докладчицитѣ да ги прочетатъ. (Нѣма.)

Тъй като не се яви никой отъ г-да докладчицитѣ, пристѫпяме на по-нататъшний предмѣтъ на дневний редъ. Четвъртий въпросъ на дневний редъ е запитването на г. Бояджиева.

Споредъ Вѫтр. Правилникъ г. Бояджиевъ има думата, да развие запитването си.

Бояджиевъ: Азъ мисля, че това мое запитване нѣма нужда отъ никакво раз-

исквание, тъй като е толкозъ ясно, щото каквото и да се каже ще бъде само говорение. Цѣлта на моето запитване е, тъй като въ настоящата сесия по-вечето отъ мойтѣ събратия и самото правителство се въдушевляватъ отъ тѣзи грижи — щото да може да се направи нѣщо за икономическото въздигание на населението въ нашата область отъ една страна, а отъ друга страна, като се има предъ видъ, че гласувания по-напредъ законъ за заплатитѣ на чиновницитѣ не може да се земе като нѣщо непогрѣшимо, и най-послѣ като са земе предъ видъ и сегашното изключително положение въ нашата страна съ този финанциаленъ кризисъ когото тя прокарва по нѣмание никаква друга производителность и по намалението цѣнитѣ на всички тѣзи нѣща, които по настоящемъ се произвеждатъ въ нашата страна: то азъ питамъ, да ли правителството има намѣрение, при всички други добри намѣрения, които се виждатъ отъ словото на Главний Управитель, че той иска да ги направи, да ли има тоже това намѣрение да внесе единъ законопроектъ, за измѣнението на заплатитѣ?

Ако правителството има приготвенъ такъвъ законопроектъ, азъ си задържамъ правото да говоря по него, когато се внесе въ Областното Събрание, ако ли не се внесе, то поне да се даде възможность на представителитѣ по правото което иматъ съгласно съ Органический Уставъ, че могѫтъ да внасятъ законопроекти въ Област. Събрание, щото по тѣхна инициятива да могѫтъ да внесатъ такъвъ законопроектъ. Слѣдователно като чуя обясненията отъ официялната трибуна, тогава си задържамъ правото да говоря.

Дир. Бобчевъ: Г-да! Азъ благодаря на г-на Бояджиева, че той признава онѣзи намѣрения, които има правителството, колкото се касае за икономическото подобрявание на нашата область; това е истинна и надѣвамъ се, че правителството ще докаже това въ цѣлъ редъ предприятия, които то е рѣшило да направи. Колкото се касае до въпросътъ: мисли ли правителството да внесе нѣкой законопроектъ за измѣнението на тѣзи заплати, — имамъ честь да заява на почитаемото събрание, че правителството дѣйствително не да не съзира и то нѣкой несъразмѣрности въ тия плати, който се предвиждатъ въ единъ областенъ законъ санкциониранъ и обнародванъ. Правителството вижда тия несъразмѣрности, нъ какви сѫ тѣ, този въпросъ може да се изучи само въ едно по-дълго врѣме; правителството обаче мисли и вѣрва това, че законитѣ не се правятъ за една година нито за двѣ, и че съ законигѣ не може да си играемъ така, както съ други предприятия, а че еднажъ законъ направенъ не е за една или за двѣ години, нъ за по-дългъ периодъ, въ който може да се испита кои нѣща въ закона сѫ неоснователни или неудобни, и тогава правителството слѣдъ дълго разискване се рѣшава да издаде новъ законъ или внася нови измѣнения въ старийтъ.

Въ даденъ случай правителството невижда една такава нужда, и не е дълго врѣме отъ когато е билъ гласуванъ този законъ отъ Областното Събрание; а ако има нѣкакви несъразмѣрности въ закона за заплатитѣ, това е възможно, нъ за сега практиката не е още показала, какви сѫ тѣзи измѣнения, който би трѣбвало да станатъ въ този законъ. За това правителството не счита нито за полезно нито за необходимо да внесе въ настоящата сесия нѣкой новъ законопроектъ по този въпросъ.

Хр. Гендовичь: Г-да! Азъ нѣма да се впущамъ въ дълго и широко разискването на този въпросъ. Понеже както каза единъ отъ предговорившитѣ събратия, че съмъ билъ аджамия, (Председателъ: на предмѣта) нъ ще кажа на Г-нъ Комисарь, че жалко ми е дѣто почитаем. правителство не иска да внесе такъвъ законопроектъ; азъ ще говоря частно за сѣбе си, като представлявамъ моитѣ избиратели които сѫ мя задължили, и като виж-

дамъ развълнуванитѣ духове и като земамъ въ съображение бѣднитѣ чиновници, който всѣка година треператъ какъ ще бѫде съ тѣхнитѣ заплати, да ли ще се качатъ или намалятъ, или даже ще ги изпѫдатъ. Ще моля г-нъ секретарь да зема бѣлѣжки за туй което говоря. (Предсѣд.: на предмета) За това настоявамъ да помоля и почитаемитѣ ми събратия да се съгласятъ съ мене и вѣрвамъ, че много отъ мойтѣ другари ще бѫдатъ на сѫщото мнѣние, че веднажъ за всѣкога трѣбва да се опредѣлятъ платитѣ на чиновницитѣ, било да се увеличатъ или намалятъ; нъ да се знае веднажъ за всѣкога. За това моля почитаемото правителство, ако е възможно въ тази сессия да внесе такъвъ проектъ въ Областното Събрание за разисквание.

Х. Д. Х. Бояджиевъ: Почитаемий правител. комисарь съ своето краснорѣчие, иска хемъ да ни позалѫже, хемъ да ни позанимае и иска да каже, че правителството при другитѣ добрини, които трѣбвало да направи за подобрението на страната, не виждало за нужда въ тая сессия да внесе такъвъ законопроектъ; защото на единъ законъ добрата или лошата страна неможе да се познае въ една или двѣ години; но че трѣбвало да се опита по-дълго врѣме, и като се узнае каква несъразмѣрность имало въ него, тогава само било нуждно да се внася законопроектъ за промѣнение и пр. Отъ всичко това азъ разбирамъ, че комисаря на правителството иска съ двѣ думи да каже, че правителството нѣма намѣрение да внася такъвъ законопроектъ. Колкото затова, че трѣбвало да се види, да ли има дѣйствително несъразмѣрность въ заплатитѣ, азъ мислѫ, че тоя законъ се направи именно за нашата страна, и за една или двѣ години могло е да се опита, да ли дѣйствително той (законътъ) е такъвъ какъвто трѣбва да бѫде за нашата страна, или трѣбва да се направятъ нѣкои измѣнения въ него.

Всѣки единъ отъ насъ ще каже, защо представителитѣ да се улавятъ за такъвъ прецедентъ, щото да глѣдатъ икономия отъ платитѣ на чиновницитѣ; да ли това е сѫщинска икономия, която става въ една камера и да се подига такъвъ въпросъ отъ една година до друга? Ние съзнаваме, че другитѣ ни приходи и источници за жалость сѫ много; въ нашата страна нѣма такива источници, които можатъ да допълватъ всичкитѣ праздноти въ наший бюджетъ. Като особенна готовность показваме да плащаме добрѣ на нашитѣ чиновници, трѣбва да бѫдемъ взискателни къмъ тѣхъ и да глѣдаме трудътъ имъ да отговаря на заплатата. Да глѣдатъ съ присърдце работата си, а не да плащаме много и да не се върши нищо. Азъ не съмъ противъ, но като мисля, че не ще да се намѣрѫтъ нови источници за да се попълнатъ празднотиитѣ, които сѫществуватъ въ бюджета и като отъ самото слово на г. Глав. Управитель сѫ виждатъ законопроектитѣ, които то ще се внесатъ въ настоящата сессия, именно за банка или за нѣкакъвъ трамвай и пр., ще се изискатъ нови суми въ бюджета; а пакъ отъ друга страна не съмъ видѣлъ нито отъ страна на правителството нито отъ страна на представителството, че сѫ изнамѣрени нови извори за приходъ на нашата страна, и незная, ще ли можемъ да намѣримъ такива извори, които можатъ запълни празднотата; затова при такова положение, когато правителствто незнае, да ли трѣбва или не да се промѣни закона, оставя на Обл. Събрание да рѣши, да ли намира за нуждно да направи нѣкакво измѣнение или намаление въ тоя законъ и правителството послѣ е свободно, да приеме или не това рѣшение. Това не зависи отъ представителното тѣло.

Предсѣд.: Правите ли нѣкое предложение?

Х. Д. Х. Бояджиевъ: Може да имамъ послѣдствие на това едно предложение. Моето запитване се относи до тамъ, че представителното тѣло изразява желание да се

внесе единъ законопроектъ за заплатитѣ, върху които може да стане нѣкакво измѣнение или намаление.

Предсѣд.: Моля г-на Бояджиева, да даде писменно предложението си.

Я. Д. Матакиевъ: Г-да! Запитването на г. Бояджиева, колкото умѣстно и да е, но по моето мнѣние, това което той каза, слѣдъ отговорътъ на правителственний комисарь, докарва на умъ на человѣка единъ принципъ отъ политическата икономия на нашитѣ селени, които казватъ: *ищенъ калмаса дищенъ калсжнъ;* то е ако не можемъ да печелимъ много, да харчимъ по-малко и да спечелимъ пакъ. Въ нашата 5 годишна парламентарна практика, ние сме се въодушевлявали отъ това направление, отъ тоя духъ на дѣйствия; нашата дѣятелность повече се е ограничавала да можемъ да намѣримъ, да откжснемъ отъ нѣкждѣ отъ разноскитѣ. Това е похвална дѣятелность; но и сега въ тоя законъ, може да има нѣкоя несъразмѣрность; може да има нѣкои преголѣми заплати а нѣкои съвсѣмъ малки. Азъ до една стьпень ще се съгласа съ правителственний комисарь, че тоя законъ, на който още едвамъ мастилото е изсъхнало отъ гласуването и подписването му отъ Събранието, е отъ една страна недостаточенъ, но не можемъ да земемъ цѣлъ законъ да го признаваме за несъстоятеленъ, и да искаме да го измѣняваме. Но слѣдъ това което се чу отъ правителственний комисарь, може г. Бояджиевъ да направи нѣкакво предложение за измѣнение, и ако той приеме да направи такъвъ проектъ, то пакъ не ще бжде умѣстно, ако той иска да съборимъ цѣлъ тоя законъ. Ако иска да направи нѣкое измѣнение въ тоя законъ, може да се намѣратъ такива, които да го подкрѣпятъ. Има може би нѣкои несъразмѣрности въ заплатитѣ, да стане измѣнение. Въ всѣки случай, азъ ще припомня на почитаемитѣ ми събратия, че много по-хубаво ще направимъ, ако обърнемъ своето внимание повече на противоположната точка. То е намѣсто да глѣдаме такава работа, каквато е закона за заплатитѣ, въ който може да икономисаме 1000—2000 лири, ще направимъ по-хубаво ако обърнемъ внимание върху ония законопроекти, които ще се внесатъ. Като ги изучимъ и обмислимъ добрѣ, тѣ можатъ даже да направятъ нѣкои разноски, но тѣ ще иматъ за слѣдствие подобрението на икономическото положение и напрѣдъка на страната. Съ намалението 1000—2000 лири нѣма да подобримъ страната, на противъ ще направимъ много подобрѣ да приемемъ такива мѣрки, които даже да натоварятъ бюджета, но които иматъ за слѣдствие подобрението на страната.

Ив. П. Герджиковъ: Отказвамъ се.

М. Ив. Маджаровъ: Азъ бихъ желалъ да зная, да ли прави г. Бояджиевъ своето запитване за вписанието на единъ законъ за заплатитѣ на гражданскитѣ чиновници, или изобщо за заплатитѣ на всичкитѣ чиновници? Ний имаме граждански и военни чиновници, за еднитѣ сжществува законъ за заплатитѣ, а за другитѣ не. И за това Областното Събрание е принудено да разисква върху всѣка заплата на всѣки чиновникъ. Никога не ще имаме добри служители, ако ще имъ даваме всѣка година други заплати. Ако разбира г. Бояджиевъ работата тъй, да ли ще се внесе законопроектъ и за военнитѣ хора, тогава друго.

Христо Христовъ: Запитването на г-на Бояджиева, не влече съ себе си едно гласоподаване. Той пита правителството има ли намѣрение, или нѣма да внесе единъ новъ законопроектъ за заплатитѣ. Правителството казва, че нѣма. Тогава остая на инициативата на г. г. представителитѣ да внесатъ единъ законопроектъ; остая на г. Бояджиева да предложи на събратията си, ако намѣри достатъчно число такива, кои-

то сж съгласни съ единъ такъвъ законопроектъ, и тогава работата ще се улѣсни; а сега нѣма за какво да се гласоподава.

Х. Д. Х. Бояджиевъ: Азъ като взехъ думата, искахъ да кажа, че ний имаме предъ себе си основний законъ на Областьта, който казва, че ни единъ законъ не може да бѫде внесенъ, освѣнъ отъ Г. Главний Управитель, или отъ единъ представитель, ако го подкрепятъ 10 члена. Тъй като правителството, за жалость, казва, че нѣма такъвъ законопроектъ приготвенъ, то оставя на г. г. депутатитѣ, ако се съгласятъ да внесатъ единъ такъвъ законопроектъ. Азъ не намирамъ за нуждно, да се гласоподава върху тоя въпросъ.

Директоръ Бобчевъ: Искамъ да отговоря на г. Маджарова. Той пита, като не намира за умѣстно запитването на г. Бояджиева . . . (Бояджиевъ: Не е истина.) колкото се касае до законъ за гражданскитѣ чиновници, пита сѫщеврѣменно, да ли не мисли правителството да внесе единъ проектъ за военнитѣ чиновници. Азъ поне тъй разбрахъ. (Гласове: Да.) Ор. Уставъ предвижда заплатитѣ на всичкитѣ военни чиновници. Но тъй като Обл. Събрание не веднажъ, вопрѣки на тѣзи изрични постановления на Ор. Уставъ, е измѣнило съвършенно нѣкои заплати на чиновницитѣ, за това тая година правителството рѣши и възложи на надлежний директоръ да приготви и изработи единъ законопроектъ за заплатитѣ на военнитѣ чиновници. (Гласове: прието). Тъй щото Областн. Събрание, въ непродължително време ще има въ рѫцѣ тоя законопроектъ. (Удобрѣние.)

Х. Гендовичъ: Г-да! Азъ ще подкрепа г. Бояджиева отъ нѣкоя страна по тоя интересенъ въпросъ, за който се вълнува цѣлата область.

Г. Комисарьтъ да ми каже да ли се предвижда въ Ор. Уставъ нѣкоя заплата, освѣнъ на Г. Главний Управитель? (Гласове: о, о! Другъ гласъ: Има законъ.) Моля ви дайте ми думата да говоря. Азъ зная, че законъ се измѣнява съ законъ. (Гласове: хубаво.) Но г. Матакиевъ колкото и да разясни въпросътъ, той не бѣше толкова откровенъ, защото се колебаеше да бѫде за правителството и противъ правителството. (Голѣмъ смѣхъ.) Да си кажа правото, че той защищаваше до нѣкадѣ правителството. А чудно ми се види, защо да остане въпросътъ висящъ, понеже незная, отъ какво се боятъ нѣкой г. г. въ това отношение. Въ заключение ще кажа още нѣколко думи:

Първо, на главний комисарь, незная да ли му е въ крѫгътъ да внася единъ законопроектъ за измѣнение на заплатитѣ, защото получава 45 лири заплата, и питамъ въ крѫгътъ ли му е да внася законопроектъ за намаление на заплатитѣ? (Смѣхъ.) Какво направиха лани? Качиха на предсѣдателитѣ на разнитѣ учреждения и взеха отъ разсилнитѣ. Трѣбва да се успокоятъ развълнуванитѣ духове на страната, защото ний виждаме, че отъ 443.000, качихме разноски за чиновницитѣ на 600.000. Отъ гдѣ ще ги вземемъ? Ако нѣкой предложи да се увеличатъ заплатитѣ, азъ ще бѫда съгласенъ да се увеличатъ. Защото ако да бѫда директоръ — което не дай Боже — ще кажа на своитѣ приятели, че не 45 лири, но 50 до 60 лири на мѣсецъ да ми отпуснатъ. (Смѣхъ.) За това на правителството да се възложи да внесе единъ законопроектъ за заплатитѣ; азъ не съмъ на мнѣние да се бъркатъ въ него и заплатитѣ на военнитѣ чиновници. (Единъ гласъ: защо?)

Ив. П. Герджиковъ: Почит. ни събратъ г. Гендовичъ, който разбира финанциалнитѣ въпроси много добрѣ, каза, че въ крѫгътъ не било на Директоритѣ да внасятъ законопроектъ за заплатитѣ. (Голѣмъ смѣхъ.) И той показва на Устава . . . . (засмива се и престава да говори.)

Предсѣд.: Понеже дневний редъ е изчерпанъ . . . .

К. Величковъ: (Прекжсва го.) Азъ искамъ да говора по единъ въпросъ, който е на дневенъ редъ.

Предсѣд.: Понеже г. Бояджиевъ каза, че ще направи по своя инициатива единъ законопроектъ, то азъ мисля, че въпросътъ е изчерпанъ.

К. Величковъ: На г. Бояджиева ще кажа, че е излишно да чакаме да внесе правителството законопроектъ за заплатитѣ или самъ да го внесе въ Събранието. Азъ съзнавамъ, че има нужда да станатъ економии въ бюджетътъ, нъ може да стане економия и безъ да се внесе законопроектъ. Нека се дадатъ на всѣко управление извѣстно количество пари и да се остави на Директора на онова управление, да распрѣдѣли тѣзи пари споредъ нуждата, като скратява, гдѣто намѣри за нуждно или да повишава.

Ив. Ст. Гешовъ: Колкото за думитѣ на г. Величкова, имамъ честь да заява отъ страна на Бюджетарната комисия, че тя вопрѣки страховетѣ на г. Гендовича, е взела мѣрки за фиксиране на една извѣстна сумма на отдѣлнитѣ Дирекции.

Предсѣд.: Желае ли почит. Събрание да мине на дневний редъ? (Гласове: Желае.) Ще се четатъ отношения.

Секр. Костовъ (Чете):

№ 3910, 2-й Ноември 1884 г.

Господине Предсѣдателю,

Заедно съ настоящето, имамъ честьта да Ви испратя, за разглѣждание и одобрѣние отъ Уважаемото Областно Събрание 56 екземпляра отъ законопроекта върху размѣтателнитѣ данъци, съ мотивитѣ му.

Този законопроектъ е билъ изработенъ по грижата на г-нъ Директора на Финанциитѣ, който ми го е и представилъ.

Приемете и пр.

Главний Управитель:
(подп.) **Г. Крьстевичъ.**
Началникъ на Канцеларията:
(подп.) **Н. Власаковъ.**

Предсѣд.: Да се прати ли на Бюджетарната комисия? (Гласове: Да.)

№ 3911, 2-й Ноември 1884.

Господине Предсѣдателю,

Съ настоящето си, имамъ честьта да Ви испратя, за разглѣждание и одобрѣние 56 екземпляра отъ законопроекта, опредѣляющъ границитѣ на Окржзитѣ и Околиитѣ въ Областьта, заедно съ мотивитѣ му.

Тоя законопроектъ е изработенъ по грижата на г-нъ Главний Секретарь, Директоръ на Вжтрѣшнитѣ Дѣла, който ми го е и представилъ.

Приемете и пр.

Главний Управитель:
(подп.) **Г. Крьстевичъ.**
Началникъ на Канцеларията:
(подп.) **Н. Власаковъ.**

Предсѣд.: Да се прати ли на Комисията за Вѫтрѣшнитѣ Дѣла? (Гласове. Да.)
№ 3912, 2-й Ноември 1884.

Господине Предсѣдателю,

Имамъ честьта да Ви помоля да поканите Бюджетарната комисия да прибави въ списъка приложенъ къмъ Финанциалний законъ на Бюджетопроекта за финанциалната 1885/86 година и слѣдующий параграфъ:

„6-то. Лихва и разноски по издаването на съкровищни бонове или по сключването на заемъ, който би се направилъ за нуждитѣ на съкровищната служба".

Приемете и пр.

Главний Управитель:
(подп.) **Г. Крьстевичъ.**
Началникъ на Канцеларията:
(подп.) **Н. Власаковъ.**

Предсѣд.: Да се испрати ли на Бюджетарната комисия? (Приема се.)
Секрет. Костовъ (Чете):
№ 3875, 31-й Октомврий 1884 г.

Господине Предсѣдателю,

Имамъ честьта, да Ви препроводя, тукъ присъединенъ, за разглѣждание и одобрѣние въ Уважаемото Областно Събрание, 56 екземпляра отъ Законопроектътъ за данъцитѣ върху недвижимоститѣ и върху прихода, заедно съ относящитѣ се къмъ него таблици и ноти.

Този Законопроектъ е изработенъ по грижата на Г-на Директора на Финанциитѣ, който ми го е и представилъ.

Приимете и пр.

Главний Управитель:
(подп.) **Г. Крьстевичъ.**
Началникъ на Канцеларията:
(подп.) **Н. Власаковъ.**

Предсѣд.: Да се прати ли на надлѣжната комисия? (Гласове: Да).

Ив. Ст. Гешовъ: Възползуванъ отъ туй обстоятелство, че не остана нищо на дневний рѣдъ, азъ вземахъ думата да отправя едно запитване до г. г. комисаритѣ, въ името на Бюджетарната комисия, относително единъ въпросъ, който е отъ вѣдомството на Бюджетарната комисия, която по би била улеснена въ своитѣ занятия, ако да имаше нѣкои свѣдения по него; касае се до поземелното кредитно учреждение, за което се говори въ словото на Г. Главний Управитель, и за който въпросъ не глѣдамъ още било законопроектъ, било предложение. Впрочемъ, почитаемитѣ ми събратия въ Бюджетарната комисия, заинтересовани въ работата, тъй като има тоя въпросъ тѣсно сродство съ нея, би желали да знаятъ, да ли правителството има искренно намѣрение да внесе тоя законопроектъ, или не?

Директоръ Бобчевъ: Въ отговоръ, имамъ честьта да кажя, че Бюджетарната комисия, въ своитѣ разисквания, има пълно право всѣкога да повиква надлѣжний директоръ и да иска отъ него необходимитѣ освѣтления, тъй щото може да отиде споредъ реда си въ своитѣ занятия. За това такъво едно запитване въ оградата на Областното Събрание бѣше, до извѣстна стьпенъ, не толкова умѣстно. Отъ друга страна не отричамъ

правото на Г. Гешова да пита, било като председатель, било като членъ на Бюджетарната комисия, тъй щото на въпроса му ще отговоря: Правителството ще приготви такъвъ законопроектъ, който се касае за земледѣлческата банка и ще го внесе въ Областното Събрание, нъ за сега такъвъ законопроектъ не е още приготвенъ. Впрочемъ възложено е на надлѣжний директоръ, да го изработи и той вече работи по него.

Аргирiадисъ: (Говори по грьцки).

Гешовъ: Азъ бѣхъ поискалъ думата, преди да чуя послѣднитѣ думи на правителственний комисарь, т. е. че не отказва съвършенно правото на членоветѣ на Събранието, да отправятъ запитвания по работитѣ които се касаятъ до комисиитѣ; нъ зехъ думата слѣдъ това като каза той думи твърдѣ назидателни къмъ бюджетната комисия, съ което иска да даде единъ урокъ на комисиитѣ, какъ да постжпватъ въ своитѣ занятия относително сношението имъ съ Директоритѣ. Нъ тъй като г-нъ комисарь благоволително поправи това, азъ останахъ удовлетворенъ, колкото се касае до отговора на правителственій комисарь. Обаче несподѣлямъ отговора относително това обстоятелство, че този законопроектъ който е единъ отъ най-сжщественнитѣ и най-важнитѣ, и който съставлява една главна точка въ словото на Глав. Управитель, е закжснѣлъ толкозъ; това немога освенъ да съжалявамъ, защото насѣкаде такива важни законопроекти, които се касаятъ до чисто икономически въпроси, които трѣбва да се иматъ предъ видъ, когато се разисква отъ надлежната комисия бюджета, много по рано се внасятъ въ Събранието, за да иматъ комисиитѣ и самитѣ членоветѣ на Събранието врѣме да разискватъ върху тѣхъ. Г-нъ Аргирияди има съвършенно право, като отправи къмъ правителството своитѣ забѣлѣжки, и мисля, че правителството ще има грижа като вземе предъ видъ тѣзи забѣлѣжки, да внесе по-скоро този законопроектъ въ Областното Събрание.

К. Величковъ: Това което имамъ да кажа, казаха го още много по-добрѣ г-нъ Аргирияди и г-нъ Гешовъ. Азъ останахъ стреснатъ, като чухъ отъ г-на Директора на Правосждието, че този законопроектъ, на който се отдава толкозъ голѣма важность въ словото на Глав. Управитель, и който накара нашия печатъ да се занимае всестранно съ него, не билъ още готовъ, а отсега нататъкъ се е възложило на Дирекц. на Финанциитѣ, да го приготви. Азъ се надѣвамъ отъ г-нъ Директора, че наскоро ще го представи; за това азъ питахъ правителството, за кога ще го представи и желаяхъ да ми каже, на какъвъ базизъ ще се основава този законопроектъ. Нъ отъ отговора който ми се даде, виждамъ че страната която толкозъ желае, да се тури този законъ по скоро въ дѣйствие, както ни се обѣща и въ словото на Глав. Управитель, ще се лиши още нѣколко врѣме отъ него, и струва ми се, че до сега не се е помислило, на каква основа да се нареждатъ такива банки; а такова нѣщо е много желателно да стане.

Дир. Бобчевъ: Не разбирамъ, защо сж тия налягвания да се представи този законопроектъ толкозъ скоро, и защо се предполага, че правителството никакъ не мисли и не се е занимало съ въпросътъ за поземелната банка. Отъ гдѣ знаятъ г-да Представители това, отъ гдѣ може да знаятъ че правителството не се е занимало съ този въпросъ, и че не е възложило на Дир. на Финанциитѣ да изучи този законопроектъ и да го внесе въ Събранието? Не зная отъ гдѣ г-нъ Величковъ знае това, и защо толкозъ бърза да прави тия налягвания на правителството? Фактъ е, че този законопроектъ ще бжде внесенъ, и правителството има своитѣ причини, защо не го е внесло до сега. Нъматъ право г-да депутатитѣ, да изискватъ, щото веднага щомъ се отвори Събранието, да се внасятъ въ

него всичкитѣ законопроекти; има причини, които не може всѣкога да се расправятъ, по които е закъснявало внасяние на единъ законопроектъ. Ето обяснения.

Х. Д. Х. Бояджиевъ: Азъ, ако зехъ думата, то бѣше само върху послѣдното казвание на правителственій комисарь, че представителитѣ нѣмали право, щомъ се отвори сесиията, да искатъ да иматъ предъ сѣбе си всичкитѣ законопроекти за изучвание, и мень се чини още по-чудно, какъ правителственій комисарь, смѣе да осѫжда депутатитѣ, че биле взискателни, щото още при пьрвото отваряние на сесиията да искатъ всички законопроекти.

Азъ мисля, че на другадѣ нито чакатъ правителството да отвори сесиията, нъ още по-напредъ публикуватъ тѣзи проекти презъ вѣстницитѣ и всѣки може да дойде въ камерата,—въ този хамамъ,—който зема половината умъ на человѣка (Веселость), да има възможность да испита и да изучи всичкитѣ законопроекти, и мень се види чудно какъ правителственій комисарь иде да каже, че това било даже натякване, когато се изискватъ законопроекти на врѣме.

Г. Груевъ: Чини ми се, че не сме справедливи като си правимъ такива претенции каквито се подигнаха сега. Защото не само тукъ, нъ и въ други мѣста често се представятъ законопроекти, които иматъ между сѣбе си свързка, по извѣстенъ редъ, който изисква, щото нѣкой отъ тѣхъ да предшествуватъ. Ми се чини, че правителството не може да бѫде приготвено да внесе законопроектъ за земелната банка, преди да види какъ ще се произнесе Събранието за закона на ипотечнитѣ книги, който трѣбва да предшествува. Слѣдователно, азъ не могъ да разумѣя какъ Област. Събрание може полезно да разсѫжда върху проекта за поземелната банка, преди да има една основа на която то се облѣга; на всѣкадѣ закона за съставянието на Ипотечнитѣ книги трѣбва по-напредъ да се разглѣда. И правителството не може да отпустне по-напредъ пари за тази банка, до дѣто не си състави гаранция за сигурностьта на тази банка; за това намирамъ за преждеврѣменно такова натякване и предлагамъ, да се мине на дневенъ редъ.

Аргириади: Понеже дневний редъ е изчерпанъ, искамъ да направа едно запитване, именно за пѫтнитѣ разноски на Глав. Управит., които бѣха 80,000 гр., по коя причина се дадоха 120,000 гр. и отъ коя глава сѫ истѣглени?

Предсѣд.: Приема ли Събранието да се тури на днев. редъ за идущето засѣдание запитванието на г. Аргириади? (Приема се).

Има още едно запитване на г. Д-ръ Янколова, но което по желанието на правител. комисарь се отлага за понедѣлникъ, когато ще му даде отговоръ.

Бюрото още туря на третій дневний редъ прочитанието на рапорти отъ комисиитѣ.

Моля г. Аргириади, да даде писменно запитванието си.

Желае ли нѣкой да направи запитване?

Ив. Тонжоровъ: Азъ права това запитване: мисли ли почит. правител., да представи въ настоящата сесиия нѣкой законопроектъ, който да е собственно за подобрението на просящото съсловие?

Предсѣд.: Съгласно ли е Събранието да се тури на 4-ий днев. редъ запитванието на г. Тонджорова? (Съгласно е).

Нѣма ли друго предложение? (Нѣма).

Тъй като днев. редъ за идущетото засѣдание, което ще стане въ понедѣлникъ на 1 часъ, се опредѣли то се и нарежда така:

1-о. Прочитание рапорти отъ законодателнитѣ комисии;

2-о. Запитване на г. Д-ра Янколова;
3-о. „ „ г. Аргириади и
4-о. „ „ г. Тонджорова.

Ив. Ст. Гешовъ: Тъй като всичкитѣ въпроси, които сж на днев редъ за идущето засѣдание, не сж отъ неотлагателнитѣ, и можатъ да се отложатъ за вторникъ, и понеже нѣма законопроекти на днев. редъ, а отъ друга страна комисиитѣ не можатъ да продължаватъ своитѣ занятия въ врѣме на засѣданието на Събранието; а да се събиратъ зарань и да дохождатъ тукъ да засѣдаватъ е много мжчно, тъй като зданието на камерата не е тъй добро за непрекжснати засѣдания; за това бихъ направилъ предложение да бжде идущето засѣдание въ вторникъ, а не въ понедѣлникъ, за да иматъ и комисиитѣ врѣме да се занимаятъ съ законопроектитѣ. (Гласове: Приема се).

Х. Д. Х. Бояджиевъ: Азъ бихъ се съгласилъ съ г. Гешова за туй, ако комисиитѣ имаха работа, да нѣма въ понедѣлникъ засѣдание и да се занимаятъ съ работа. Но до колкото зная, при всичко, че правит. комисарь се сърди, ще кажа, че въ комисиитѣ нѣма внесени законопроекти. (Гласове: пристигнаха). Всичко има една комисия която има законопроекти, и утрѣ когато дойде да се гласува бюджета, тогава ще дойдатъ и законопроекта за банката, за желѣзницитѣ и пр. и ще свършимъ всичко за двѣ недѣли. За това поне правителството въ всѣко засѣдание да внася по единъ законопроектъ, а като направи това, то нека въ понедѣлникъ да има засѣдание и правителството да внесе единъ законопроектъ; инакъ ще остане да се внася въ вторникъ на мѣсто въ понедѣлникъ. За това да дойдемъ тукъ и да имаме благоволението отъ правител. комисарь, да внесе нѣкой законопроектъ, и да не ходимъ по улицитѣ съ крьстосани ржцѣ.

Хр. Гендовичь: Азъ ще помоля почитаемото бюро да не изпуща думи. Азъ моля само.

Предсѣд.: Имате ли запитване? Отъ страна на бюрото има да кажа, че, ако е станало нѣкакво опущение, то е било по погрѣшка. Въ бжджще ще се зематъ мѣрки да не ставатъ опущения.

Предсѣд.: Има едно предложение да стане засѣданието въ понедѣлникъ. Подкрѣпя ли се?

Понеже въ деня, когато се чете единъ рапортъ отъ комисиитѣ, не може да се разисква, желателно би било, да има засѣдание въ понедѣлникъ и щомъ се прочетатъ рапортитѣ, то може да се отложи засѣданието.

Слѣдъ тия разяснения, азъ турямъ на гласуване предложението, да стане засѣданието въ вторникъ и моля които сж за него да станатъ прави. (Само единъ става). Не се приема. Засѣданието ще стане въ понедѣлникъ.

(Звъни). Засѣданието се затваря.

(Край въ 5 часа.)

Предсѣдатель: **Д-ръ Г. Хакановъ**

Подпредсѣдатели: **Д. Юруковъ**, **Д-ръ Янколовъ**

Секретари: **Костовъ**, **Стоиловъ**

Началникъ на стенографическото бюро: **А. Безеншекъ.**